

Redaktor SME v „tiráku“ po ruských cestách

Tristo koní hnaných na Moskvu

„Môžem vám iba slúbiť, že vám nič ne-môžem slúbiť,“ zhrnie naše otázky do jednej vety autodopravca Štefan Hochel z Boroviec pri Piešťanoch, keď si chceme podrobnejšie naplánovať cestu do Ruska. A tak, keď náš redaktor 2. júla nastupuje do fialovej kabíny liazky, vykračuje vlastne jednou nohou do neznáma. Známa je iba trasa - smer Moskva, kam vezieme pre francúzsku firmu automatičkú linku na výrobu mydiel v hodnote 1 milión 120 tisíc dolárov.

DVE PIVÁ A DVADSAŤ MARIEK

Výraz problém patrí medzi frekventované pojmy v slovníku tirákov. Medzi ich prvé otázky pri vzájomných stretnutiach patria: „Problém. Bol?“ „Problém.“ povie colník na poľskom hraničnom priechode v Kukuruki, odsunie karnet na okraj stola a pohodlne sa vystrie na stoličke. Najazdili sme 1459 kilometrov, aby sme zostali trčať niekoľko metrov od krajinu, o ktorej medzi tirákmi kolujú desivé historky? Komáre štípu, z otvorených dverí záchoda sa halou šíri smrad, po nástennej preháške z čias budovania socializmu sa preháňa traktor s kozmickou raketou a vodič Paľo, ktorého sprevádzame, v duchu vraždí všetkých naokolo. Colník nás necháva podusit vo vlastnej štave, v papieroch objavil preklep - špediérka ešte v Galante napísala naopak prvé dvojčíslie štátnej poznávacej značky. „Kradnuté auto, spokojno čakajte,“ tvrdí horlivý zástancu predpisov a čaká i on, až kým mu Paľo neponukne 20 mariek. „Málo,“ odpovie strážca hraníc. Prázdnu flášu kokakoly obľúbenom hodí do koša a nahodí úsmev olympijského víťaza. Po hodine sa zdvíhne a prekontroluje vozidlo. Paľo mu ponúka pivo, nad ním však chlap ohrnie nos, vraj také nepije. Nakoniec nás púšta. Sme ľahší o dve topoľčianske pivá a igelitku, v ktorej sme mu ich doniesli.

NOCI POD OCHRANOU OZBROJENCOV

Zahýbame na najbližšie parkovisko. Nad plechovými búdami veje bieloruská červená vlajka so zeleným pruhom a vojačik so samopalom nás pride zinkasovať. Doma sa končí sviatok Cyrila a Metoda, ujedáme z chleba, počúvajúc zo zachŕpnutého tranzistoru Nočné dialógy, v ktorých minister Hudec trpezáli vo viede rozhovor s akouasi ženou žiadajúcou poskytnutú na Slovensku jednoizbový byt pre Karla Gotta. Štvrtú noc usíname v kamíone na úzkych lôžkach pripomínajúcich väzenské prične, na viečka sadajú spomienky uplynulých dní. V utorok sme vyštartovali na hraníčný prieschod v Trstenej, aby sme sa počas noci slimačím tempom posúvali k Poliakom. U nich sa dozvieme, že vzhľadom na vysokú cenu prevážaného tovaru musíme čakať do pondelka na policajný sprievod cez ich územie. Dávame si čelom vzad, aby sme na druhý deň v Galante vybavili nové papiere a faháme na Český Těšín. Na slovensko-českých hraniciach by zajašal každý nostalгický federalista, v ospalom štvrtkovom letnom popoludní priam idylicky prechádzame, akoby rampy tu boli postavené len naoko. Aj motorliazky začne akosi veselšie zavýjať, avšak v Českom Těšíne sa zaradujeme beznádejne na koniec niekoľkokilometrového radu. Vpredu zácpcha, český colník ziape na vodiča, ktorý zastavil celý prúd: „Kde jsi tolík byl? To je kolegialita!“ Šofér sa ospravedlňuje ako malý žiačik, v policajnom aute vysielačka oznamuje, že „ňáka cisterna blokuje dva pásy aňákej tirák dostal do držky, ale nevŕdi vod koho, protože chlapci nasedli do taxiku a ujeli“. Autor reportáže začína uvažovať, akým stopom by sa mohol najlepšie dostať domov a skúma,

čí netrpí špecifickou formou sadomasochizmu. Operujúc denníkom SME však nachádza u českých colníkov pochopenie, a tak násťa- hač s návesom sa vydáva na nočnú cestu územím Poľska, aby napoluďne zastavil „len“ päť kilometrov pred colnicou do Bieloruska.

**VOLVO PRED NAMI,
AVIA ZA NAMI**

AVIA ZA NAMI
Polobdenie, polospánok v kabíne prerušuje bichotom po kapote o pol šiestej ráno Franta z Hradca Králové: „Jedéám, nebudu sa preče mrdat v tom vedru.“ Paľo za pár sekúnd na variči vykúzli praženicu, do žaludkov nahádzeme páriukov a konečne sa po prvýkrát (netušiac, že aj posledný) ospchujeme v teplej vode, hoci jedna faká rozkoš vyjde na päť mariek. Na hraničiach s bývalým Sovietskym zväzom vodiči poctivo plnia tiáracke prikázanie - cez Rusko nepôjdeš sám - a spájajú sa do malých kolón. Franta má volvo, na paži vytetovaný kríž s nápisom „Memento mori“, osobný rekord cestu do Almaty a vo vlasoch pári šedín, o ktorých hovorí, že mu ich nafarbilo Rusko. Pridáva sa k nám aj Zdeněk z Brna na avii. Má 22 rokov, v uchu náušnicu, kŕmí nás historikmi o rozrezaných plachtách, o kamarátovi, ktorý nechcel pri prepade vystúpiť z kabíny, a tak mu zlodjeji demontovali aspoň reflektory a ďalšie súčiastky. „Mladý je nejaký vyburávaný,“ okomentuje jeho prejav jeden z mazákov. „Nebudeš za nami stíhať,“ nameta Paľo, no Zdeněk úpenivo prikyvuje, že áno. Vyrážame na bieleloruské vozovky, podľa ktorých maľovali na glóbuse rovnobežky, hodiny sa budeme divať

toča prevážači sypú autá západných znaiek. Niekoľko preženú rýchlosť, havarované vozidlo nechajú pri stanici GAI a ženú sa pre ďalšie. Krajina si zvyká na nový štýl.

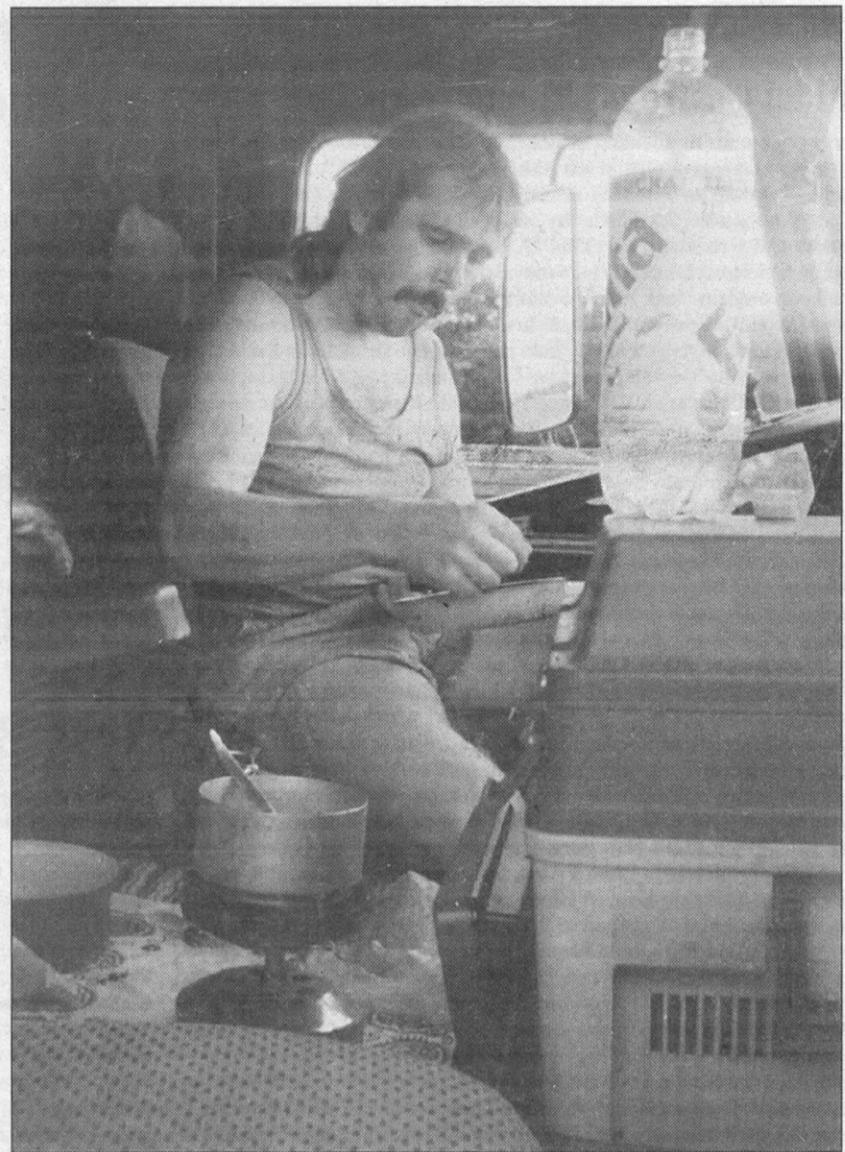
MAFIA JE VŠADE,
LEN JU NIKTO NEVIDÍ

Bielorusko-ruská hranica si ponecháva čo si z čara česko-slovenskej. Žiadne zátarasy, žiadne kolóny. Franta spod sedadla automatu ticky vyťahuje plechovky piva Radegast, no narazí na nepodplatiťného (!) colníka žiaľ dajúceho od neho akúsi „strachovku“. Frantovi nezostáva nič iné ako zaplatiť požadovaných 70 mariek a pokračujeme na veľké parkovisko v Jarceve, kde pred dvoma rokmi stála len plechová búda. Dnes tu stojí hotel Oazis so zmenárňou a stropnými ventilátormi rozrážajúcimi spleť jazykov. Vodič nám poviedal, že nedávno sa jeho riadiťovci postarali o mafia o večný odpočinok - havaroval s svojím autom. V Jarceve sa nechceme dlhšie zdržať, len zameniť doláre za ruble, avšak v boľej krajine je aj minútôčka boľšajšia, a tak keď na minútu zavrie pracovníčka okienko chlapí v rade trpeživo stojá a súchocú bankovkami v čašníckych peňaženkách. Ostatne peniaze majú poschovávané v nákladiakoch ale vraj si nerobia ilúzie, „ak ich chce mafia nájsť, tak ich nájde“. A na skrátenie čakania pridávajú historiku o ruskom vodičovi, ktorý išiel vybaťiť papiere „za minútôčku“ a vrátiť sa o tri dni. Do výsostne chlapských vŕd zrazu cez bočný vchod vplávajú zamestnankyne najstaršieho remesla. Je sobota. Cez víkend v Moskve nikto nemôže vyložiť náklad.

AJ NOVOVEKÍ KOVBOJI
POTREBUJÚ RELAX

TREBÚCIA RELAX

Šestnástdňoviná Šichta po ruských cestách-nečestách konečne za nami, do Moskvy zostáva už len asi 300 kilometrov. Na parko visku vo Vyšegore stíchnie motor liazky, v bare vyhľáva kapela a unavení jazdci vchádzajú na vodku. V polopráznej miestnosti hrajú dévočky presilovku, parket zíva prázdnou, a kým pasák nedá znamenie a slušne oblečené stádočko bez odvážnych dekoltov a vyzývach minisukní sa zdvihne tancovať. Tiráci splachujú elodenný prach, ale ich reči sa motajú zasa len okolo roboty. Pri stoloch rozprávajú mýty a legendy, pri ktorých ľahko rozlišíte pravdu od výmyslov. Machri spomínajú na začiatky šoférovania v Rusku, hovoria o bieloruských zimách, keď je jedna ruka zastrčená vo vrecku a druhou sa točí mrazivým volantom, Pepa sa smeje, že keby tie dévočky dali na lízing, aj by si dal povedať, Dedek z Kolína (inak mu tu nikto nepovie) vysvetluje, že on už vydrží, ved ide o rok do dôchodku a omieľa to isté, aj keď ho kolegovia odnášajú do kamoína. Zdeněk z avie vysvetluje, prečo potrebuje zarobiť peniaze - doma ho čaká milujúce dievča - a obracia sa na redaktora s otázkou: „Jak to tihle lidi dokážou dělat? Je bych svou holku nezradil.“ Niekde sa vypamäta a objaví sa zbitý až nadránom. Pomýliť si prostredníctvom tituľku s manželkou akéhosi zamestnanca a uš-

Život vodiča kamióna v skratke: Skoro ráno vstane, hodí do seba zvyšky večere a krúti volantom do noci, aby po zaparkovaní zhľtol jedlo, čo nestihol zjesť na obed. Výnimkou sú čakania na hraniciach.

lo sa mu zopár faciek. Pred obedom sa parkovisko prerieďuje a vyrážame do kopca, kde nám už očakáva policajt. Vyžaduje skúšku alkoholu v krvi a ako balónik použije čapicu, ktorú vystreľí vodičovi pred ústa. Očuchá výparu a my môžeme ísť ďalej.

CEZ MOSKVU A JNA ČERVENÝ

CEZ MOSKVU AJ NA ČERVENU

Hlavné mesto v nedeľný podvečer: na ceste sa tvoria zápchy, autá sa predbiehajú zlava i sprava a konečne je jasný ten najlepší fór na svete - ruský semafór. Pochopíte ho až vtedy, keď uvidíte svietiť červenú i zelenú farbu súčasne. Dotŕmácame sa na parkovisko, ktoré by sa u nás nazývalo kovošrot. Scania, liazky, renaulty parkujú medzi hrdzavým haraburdím, krovom slúžiacim ako prírodné WC a spotené telo možno osviežiť pod hadicou so studenou vodou. Paľo pri otváraní brány upozorňuje: „Naši budú drankať pivo,“ a jeho predpoved sa napĺňa o niekoľko sekúnd neskôr. K autu dobieha Feri zo Šale: „Chlapí, už tu trém ſi ſtely deň, nemáte pivo?“ Za odmenu uvarí mäso s opékannými zemiakmi, ktoré okorení príbehom o ſoféroví vezúcjom na Slovensko svojho kolegu v mraziacom návese po ſmrteľnej havárii. Na kus reči sa zastaví aj Genadij z bezpečnostnej služby. S guľovnicou v ruke sa poſtažuje, že býva 130 kilometrov od Moskvy, doma u nich nie je robota a tu si aspoň zarobí 200 dolárov mesačne. Po parkovisku sa mocu psy. Jeden z nich ráno po autorovi reportáže rafne. Ten si spomienie na ďalšie „rozprávanie o vodičovi z Galanty, ktorý po uhryzutní psom na ruskom parkovisku chodil osem dní na injekcie. Budúcnosť sa však javí v ružových farbách - dnes vykladáme! (Možno.)

kam sme dovezli automatickú linku, ubezpečí, že dómajet, že formality budú ešte dnes vybavené. „Papiere dostaneš po vykládke neskôr ako nové topánky,“ lakonicky konštatuje Paľo. Večer sa napriek nepriazni osudu objavujeme na starom parkovisku, na ktorom nás opäť víta Feri. „Ja tu už robím vrátnika,“ smeruje sa. V ošarpanej búde, kde však nechýbajú počítace, faxy, kopírka i brigádnička dokonale ovládajúca angličtinu, sa spájame s rakúskym ſpedítérom a onedlho vyrážame na spásť. Ani nehladáme parťákov na cestu, ruská mafia nemá záujem o kamióny vracajúce sa na spásť, pretože sú buď prázdne, alebo prevážajú pre ňu nie hodnotný tovar. Celý proces sa opakuje ako vo filme pustenom naopak, akurát tentoraz tahtáme sólo a stroj začína ſtrajkovat. Najprv sa vzbúri alternátor, v Bielorusku vypovedá poslušnosť čap prichytávajúci výfuk a vidina domova mizne zasa v nenávratne. Paľo však kladivom dá veci dohromady a odkiaľsi vytiahne drôt, ktorým prichytí výfuk. „Nebudem predsa platiť v Breste 50 mariek za zváranie,“ zaſomre. Keď v piatok prechádzame slovenské hranice, môžeme opäť začať pláňovať čas. Sme doma. Tristo koní ukrytých v motore kamióna nezradilo.

***

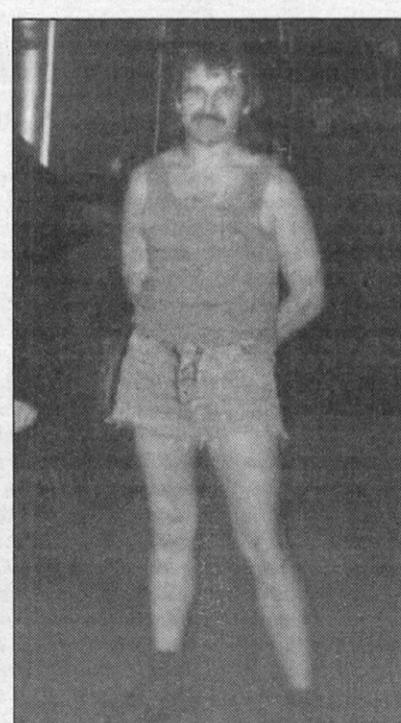
Cestu sme uskutočnili za výraznej pomoci

Cestu sme uskutočnili za výraznej pomoci firmy Autodopravy Hochel, Borovce.

**VYKLAĐKA NESKOR
AKO NOVÉ TOPÁNKY**

Nikdy nehovorte hop, kym ste neprekroci-

JÁN KARÁSEK
FOTO - AUTOR

Všedný obrázok pre vodiča kamióna, v tomto prípade Paľa Malinu: Pozrie dopredu - nekoľkočasťový rad áut, pozrie dozadu, kde sa mu naskytne zrkadlový obraz. Človek bez pevných nervov nemá medzi jazdcom miesto.

